

Dipoelo tša go itshepiša tša Setlha sa go Faela bakeng sa Batho ka noši

Tshwane, 13 Disemere 2021 – Khomišinare wa Ditirelo tša Motšhelo tša Afrika Borwa (SARS), Mrn. Edward Kieswetter o lebogile batho ka moka ba balefela motšheo bao e sego ba sebakanyana bao ba faetšego dipušetšo tša bona tša motšhelo wa letseno ka letšatši la mafelelo la go katološwa la 2 Disemere 2021. Gape o katološitše ditebogo tša go swana go bakathatema le baswarakabelo ka moka bao ba thekgago tiišetšo ya mokgwatšhomo wa motšhelo.

“Boithaopo bjo bjalo bja obamelo go tsošološa tumelo ya rena ya gore balefela motšhelo ba bantši ba tloga ba nyaka go dira seo se lokilego gomme ba fihlelela boitlemo bja bona bja semolao. Re šoma ka thata go nolofatša mošomo wo o bohlokwa ka go fana ka hleko le tiišetšo mola re katološa dikanale tša inthanete tšeo balefela motšhelo ba ka dirago ditransekšene le setheo.

“Le ge go bile le ditlhotlo tše dintši, go akaretša dikiletšo tša Covid-19, go tima mabone ka go šielana le magomo a rena a ka gare, re tloga re thabile gore leano la rena la go tšwetšapele obamelo ya boithaopo le tloga le namelela bjale ka ge le itaetša ka dipalopalo le diphethagalo bakeng sa setlha se sa go faela tšeo di tlogago di tlhohletša ka fase ga maemo a,” Mrn Kieswetter o tlaleleditše ka go realo.

“Koketšo ye ya obamelo ka boithaopo e kgonagetše ka setlha sa go faela ka ponagalo, yeo e nepilego go šomana le ditlamorago tša leuba la Covid-19 go balefela motšhelo, bašomi ba rena le badudi ba bangwe. Ka sewelo, phetogo ya setlha sa motšhelo sa go faela sa ponagalo si lekanyeditšwe thwii le ponelopele y arena ya go aga SARS ya bohlale, ya sebjalebja yeo e tshephagalago gape e lakatšwago.”

Kakaretšo ya dipoelo tše tša setlha sa ngwaga sa go faela bakeng sa batho ka noši e laetša gore setlha sa go faela ka ponagalo se tšea sebopego, le gore ponelopele ya rena e a fihlelelwa. Palo ya go feta 4.3 million ya dipušetšo tša motšhelo wo e sego wa sebakanyana di rometšwe go fihla ka letšatšikgwedi le. Ye ke koketšo ya dipušetšo tša motšhelo wa sebakanyana tšeo di rometšwego go fihla ka letšatšikgwedi le. Ye ke koketšo ya 46% ya go feta ngwagola.

- Go tšona tšeo, palo ya go feta 2.6 million e rometšwe ka eFiling, koketšo ya 7%, ka palo ya dipušetšo tše 523 659 tšeo di rometšwego ka MobiApp, ka koketšo ya 59%.
- Dipušetšo tša go feta 306 000 di rometšwe ka makala a rena, se se tloga se tlhohletša phokotšego ya 15%. Diagente tša SARS di thušitše ka dipeakanyo tša ponagalo, goba moragonyana ka Makaleng morago ga go bulwa gape ka la 16 Agosetose.
- Gape re tsebagaditše tirelo ya SMS, yeo e dumeletšego balefela motšhelo go dira peakanyo ya kopano, go kgopela dinomoro tša bona tša motšhelo le go lekola ge eba ba hloka go romela pušetšo.

Ge go be go tlhongwa setlha sa go faela ka la 1 Julae, re dirile boikgafo bjo mmalwa go balefela motšhelo ka ga seo ba ka se letelago. Ke tla lekola tše dingwe tša boikgafo bjo kगतलhanong le seo se fihleletšwego mafelelong a setlha sa go faela ka la 2 Disemere 2021.

1. Re kgafetše SARS go katološa tirišo ya tirelo ya kelo ya go elwa saruri go balefela motšhelo ba go feta 3 million. Setlha se sa go faela SARS e rometše dikelo tša go elwa saruris tše 3.4 million. Palo ya go feta 2.2 million ya balefela motšhelo e dumetše dikelo tša go elwa saruri, gomme palo ya go feta 1.5 million e dumetše ntle le go dira diphethogo. Se se emetše 74% ya tekanyo ya go dumela ya tirelo yeo e filwego. Ka maswabi, palo ya go feta 630 000 ya balefela motšhelo ga se ba dumele goba go amogela goba go swayaswaya dipušetšo tša bona. SARS e tla romela ditekanyo tša dikelo, go balefela motšhelo bao ba sa dirago selo.
2. Re tšere maitekelo a go fa bonnyane palo ya balefela motšhelo a 8 go balefela motšhelo ba 10 dipoelo tša dikelo ka fase ga metsotswana ye 5. Lenyaga 93% ya dikelo e be e phatlaladitšwe ka fase ga metsotswana ye 5. Ngwagolo e be e le 85%.
3. Gape re ikgafetše go lefela bonnyane balefela motšhelo ba 7 go balefela motšhelo ba 10 dipušetšo tša bona ge eba di swanetše go lefelwa, mo diiring tše 72. Lenyaga SARS e lefetše dipušetšo tša 86% tša balefela motšhelo mo diiring tše 72. Ngwagoloa, dipušetšo tša tšhelete tša 77.38% di lefetšwe mo diiring tše 72. Ka moka, re lefetše R17 billion ya ditefelamorago. Tekanyogare ya tefelo e be e le R11000.
4. Re phethile ka go ditšhetšo tša di oditi tše 7 go tše 10 mo matšatšing a 21. Re phephile tebanyo ya 70%, ka go fihlelela fela 67% ya dioditi tšeo di fihleletšwego ka sebaka seo se beetšwego. Ngwagola, re phethile ka di oditi tša 62% mo matšatšing a 21 a mošomo, ka fao go bile le koketšo.

E re ke tlaletše ka tshedimošo ya ditirelo tše di latelago go laetša bontši bja tšeo SARS e bego e katana le tšona lenyaga. Go bile le dipeakanyo tše 1 million tša eBooking tše di dirilwego, pele le ka morago ga ge makala a butšwe, megala ya balefela motšhelo ye 1,6m e arabilwe ke diagente tša rena tša Contact Centre, megala ye 2 million ya Help-You-eFile e dirilwe ka Contact Centre gomme go bile le palo ya ba go tšena ka gare ya go feta 500 000 ka makaleng (balefela motšhelo bao ba bego ba se na peakanyo ya kopano).

Le ge go bile le tšwetšopele yeo e ka elwago, setheo se tla tšwelapele go kaonafatša setšo sa rena sa ditirelo le maemo, katološa thuto go balefela motšhelo, le go tšwetšapele diplatformo tša inthanete le ditšithale tšeo re di dirilego go ikgokaganya le balefela motšhelo, magareng ga tše dingwe.

Balefela motšhelo ba swanetše go lemoga gore ka ge go laeditšwe mankgapelei, SARS e tla lefiša dikotlo go tloga ka Janaware 2022 go pušetšo e tee goba tše pedi tše di šaletšego. Pele ga ge molao o fetotšwa, SARS e be e kgona go lefiša dikotlo fela fao dipušetšo tše pedi goba go feta di bego di šaletše morago. Balefela motšhelo ba tlhohletšwa go romela dipušetšo ka moka tšeo di šaletšego go akaretša tša mengwaga ya go feta.

SARS e na le dikanale tša go nolofaletša balefela motšhelo go obamela gomme ke ipiletša go balefela motšhelo ka moka bao ba sa obamelego go obamela le go phethagatša boitlamo bja bona bja dipušetšo tša go šalela, gomme ka mokgwa wo ba tla abela go setšo sa obamelo ka boithaopo.

Khomišinar o phethile ka gore, "Tšwetšopele ya rena ya kagoleswa ya SARS e tšwelapele ka go nanya. Re hlhohletšwa ke dipoelo go fihla gabjale, eupša re tla ithuta

ka maitemogelo a balefela motšhelo a lenyaga, gammogo le diphošo tša rena, ka ge re dula re ikemišeditše ka maitekelo a rena a go mpshafatša SARS.

“Ka phegelelo ya maikemišetšo a rena a obamelo ya boithaopo, go tloga go le bohlokwa gore re katološe maitekelo a rena a go fan aka tiišetšo le hleko go balefela motšhelo mola re šoma ka thata go nolofatša obamelo. Sammaletee bokgoni bja rena bja go swara le go golega balefela motšhelo ba go se tshephagale le bagwebi. Ditebo tša maano a di thekga leeto la rena la sebjalebja le le tla golago ka kago go platfomo ya go theka maitekelo a motho le dintlha tšeo di otlelwago ke data le kgontšhagalo ya theknolotši,” khomišinare wa SARS o boletše bjalo.

Go hwetša tshedimošo enngwe, ka kgopelo ikgokaganye le SARS go SARSMedia@sars.gov.za